

COMEDIA

Жанка Стокић у цвећу, које је добила на премијери Дојчиновићевог комада „У затијшу“ на београдској позорници, где је сјајно креирала улогу сеоске намигуше Јеле.

Žanka Stokić u cveću, koje je dobila na premijeri Dojčinovićevog komada „U zatišju“ na beogradskoj pozornici, gde je sjajno kreirala ulogu seoske namiguše Jele.

— Снимио: Влад. Бенчић, Београд. —

Comoedia

излази сваког понедеоника. Главни уредник *Никола Б. Јовановић*. Власник Издавачко Удружење „Илустрација“ Београд, Космајска 22.

Хрватска Позорница

И овај чланак требало је да носи наслов „Знате ли“, али смо одустали, да не би било ни труни сваке друге примесе осим строге озбиљности.

Уводни чланак из прошлога броја „Комедије“ донео ми је једно спирто писмо управника загребачког Казалашта, уваженог г. Јулија Бенешића. Писмо пуно прекора, упућених ми због моје индискретне тврђе да је престанком издања латиницом напис „Комедије“ публика загребачког театра и уопште свет који чита радије латиницу него ћирилицу добио у замену, из Загреба:

„један скромни листић, тачно за половину, тачно за 16 страна мањи, са свега пет до шест јадних сличица у тексту са клипетима на оних једних 16 страна, а који публику стаје исти повац“.

Оваква стилизација се управнику загребачког државног театра учинила ниподаштавањем, багателисањем њихових великих напора а у очајним приликама у којима се они тамо налазе. Или боље, да каваљерски цитирам, дословце, најважнији пасус из поменутога писма:

„Мене је лично забочело Ваше овакво писање, јер оно не служи племенитој Вашој идеји, да се издаје овакав лист, који сте покренули, а затим и зато, што није то писање ни истинито, будући да се *за наше прилике* не може говорити о скромном листићу с јадним сличицама. Напокон, забочело ме је и зато, што сам у Вама лично гледао и видио свог личног пријатеља, који се сада из меркантилних разлога бацио у тон, који је допуштен само међу прљавим конкурентима.“

Ова је ствар принципски толико важна да разлози личног пријатељства — које се,nota bene, склопило па заједничком послу издавања „Комедије“ у издању латиницом, поред српскога, прошле године, и истекло из тога симпатичног пословала — да, велим, разлози личног пријатељства имају доћи тек на друго место. Прво место: лепој и спасоносној идеји, која је саставила људе, зближила их, склонила их да удруже своје напоре ради највишега добра и из-најплеменитијих побуда вишега реда и најчистијих квалитета, и која не треба да утрне, ако су прилике собом донеле да се не може више ићи паралелно, већ се мора мијети у раскорак.

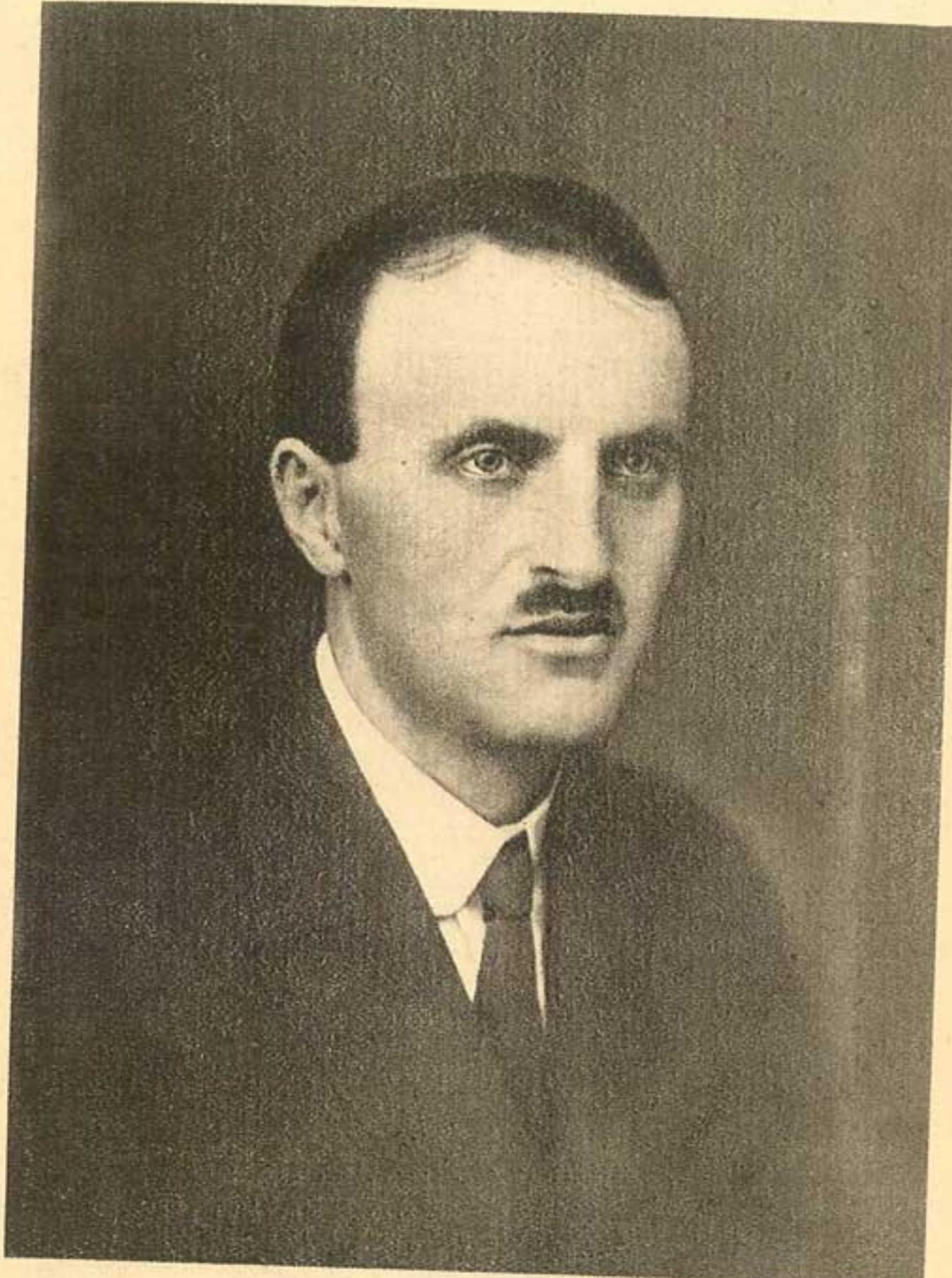
Ако је у раскорак, и ако се мили, па нека се мили, и у раскорак, али под руку, раме уз раме. Придржавајмо се, да не

нађемо у тренуцима искушења и кризе; не дајмо да мисао угине, ако је обамрла; нека пулзира у њој живог иritaјено, јер и летаргични сан још није смрт.

Идеја о постојању једног универзалног позоришног листа, који ће обухватити све наше позорнице, без изузетка, приказивати паралелно све уметничке и личне напоре на свима нашим сценама у земљи и за све сцене и, истовремено за публику свих наших позоришта, дакле позоришног листа који ће духовно зближавати и сједињавати све управе, све глумце и целокупну позоришну публику у земљи, та је идеја толико племенића, рад на њој толико плодоносан, да нико ко у њему узима учешћа не сме бити хиперосетљив, словенски танкоћутан.

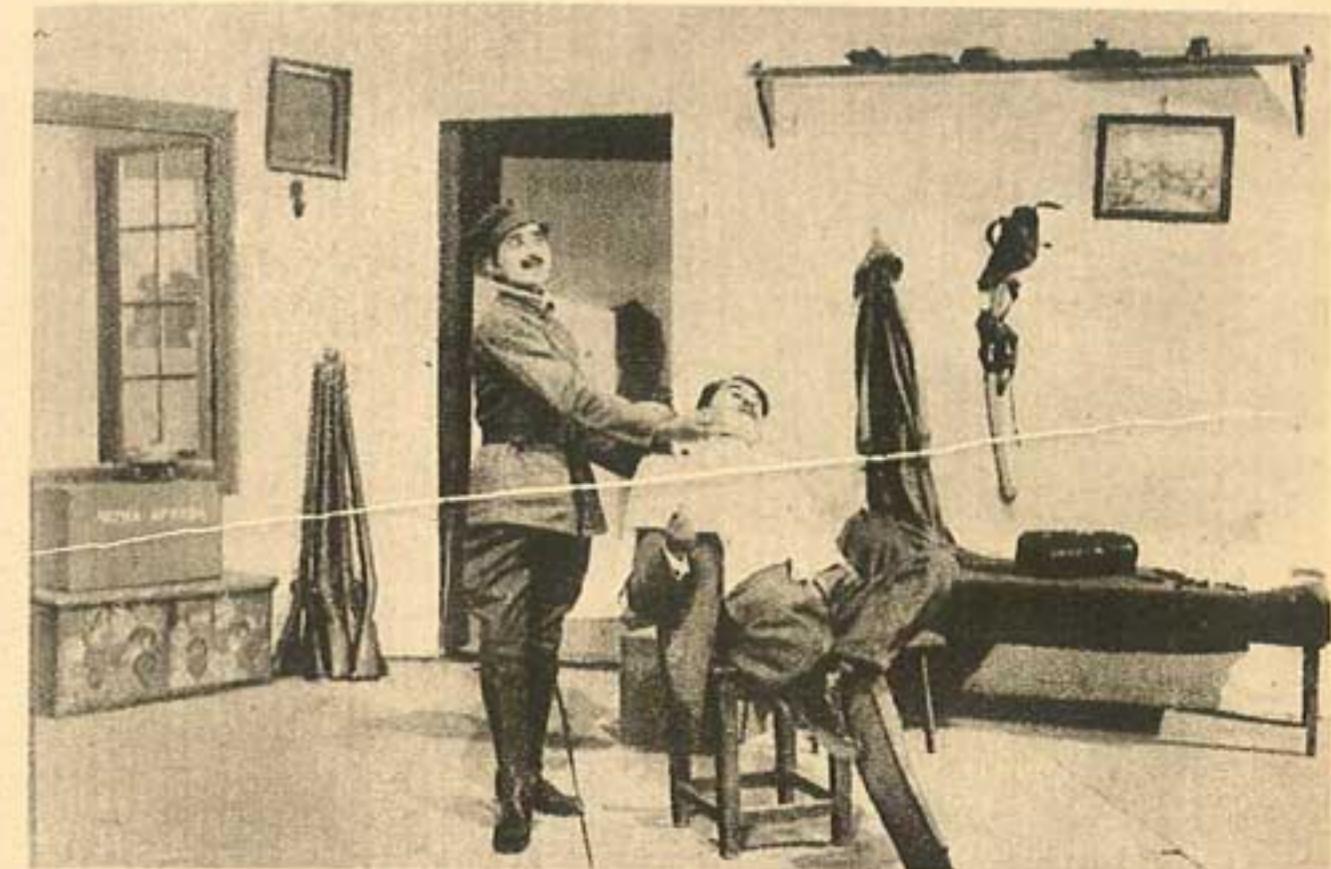
Ми, са своје стране, били смо дужни известити јавност зашто је престала излазити, за ову годину, „Комедија“ латиницом, коју смо ми издавали. Ствар смо захватили дубље, изневиши праве разлоге, јер не можемо претпоставити да су ти разлози фиктивни. Рекли смо, истакли смо, уз известан стилски напор само да се ствар не би погрешно разумела, да су прилике тако очајне, да Загреб не може обезбедити продају ни од цигло 700 примерака латиницом овако *технички* опремљене позоришне едиције, и поред свег разумевања, и поред најбољег старања, и поред најактивнијег заузимања људи из позоришне управе у Загребу. Рекао сам то у ономе чланку, подвлачим то и данас, и захвалил сам господи за поштене напоре који, најлош, нису уродили плодом. Нису криви људи, већ очајне прилике тамо, које нису биле у стању одржати чак ни један „Савременик“, које нису могле поднети ни загребачку „Илустрацију“, које, ето, нису у стању изнети на својим плећима, чак ни уз нашу помоћ из Београда, ни „Комедију“ у издању латиницом, које једва одржавају „Књижевну Републику“ и „Ј. Словенску Њиву“, којих израда стаје знатно јевтиније, јер није условљена применом скупе графичке технике. Моје је дубоко уверење да је исувише узан круг оних, који читају искључиво и само латиницу, и да није у сразмери са средствима која се за то траже. Нема публике. Или, има елитне публике, али је није дosta, то јест нема дosta елитне публике која плаћа такав један лист као што је „Комедија“ у издању латиницом.

Јер, не може се тек рећи да ће Хрватска Позорница бити боље или јаче уређена, са својим скромнијим средствима, него је то била „Комедија“ латиницом: уређују је исти људи, пишу у њој исти људи. Дакле: све исто, осим богатих илустрација у бакротиску (тифдруку), шеснаест страна илустрација, са свим позорницама и изведбама у земљи. Од којих је за Загреб била резервисана половина, по споразуму. Сад је то отпalo, управо замењено са неколико слика с цинкографским клишетима и само са загребачке сцене. Ми смо само констатовали непријатан факат, без сваке злобе и без задњих мисли, једино жалећи на прилике и околности које, ето, убијају и даве и најбољу

Св. Дојчиновић, рударски инжењер, писац шаљивог комада „У затишју“, који је нашао на допадање публике на премиери у београдском Н. Позоришту, 8 септ. 1925.

Sv. Dojčinović, rudarski inženjer, pisac šađivog komada „U zatišju“, koji je našao na dopadanje publike na premieri u beogradskom N. Pozorištu, 8 sept. 1925.

Са премијере „У затишју“, у Београду: Златковић (наредник) и Маринковић (каплар Стеван-брица).

Sa premiere „U zatišju“, u Beogradu: Zlatković (narednik) i Marinković (kaplar Stevan-brica).

Последња премијера у Београду „У затишју“ од С. Дојчиновића: Гинић, који је режирао комад (посилни), Стокићка (Јела), Раденковић (Рама Циганин) и Маринковић (брица).

Poslednja premjera u Beogradu, „U zatišju“ od S. Dojčinovića: Ginić, koji je režirao komad (posilni), Stokićka (Jela), Radenković (Rama Ciganin) i Marinković (brica).

идеју и најбоља настојања. Далеко је од нас конкурентна мржња и завист, и меркантилни разлози.

Меркантилни разлози не могу бити по среди, јер смо ми и при покретању „Комедије“ већ знали да ће бити покрепута *Хрватска Позорница*, која ће се обавезно продајати у загребачкоме театру, уз листу. И да ће то бити један скроман лист, адекватно оним скученим средствима која му стоје на расположењу. И да га „Комедија“ не може, и да хоће, искључити из Казалишта, нити *Хрватска Позорница* иде за тим да „Комедију“ искључи из Загреба, пошто се ограничава на уски трг у Казалишту. Дакле, тачније би било, евентуално, припрати нам осветољубивост.

Зашто и према коме? Зар према људима који имају најбољу вољу да ураде све, али не могу, није им у власти и онда, ограничавају се и на мање, али раде, и неће да клону: кад не могу „Комедију“, онда *Хрватску Позорницу*, кад не могу интегрално остварити своју мисао, они је реалишу парцијелно. Јер напокон, сви гредемо истоме циљу, а ми у Београду, верујте ви ван престонице, немамо тако узак менталитет.

Ми смо својим чланком хтели једино констатовати једну горку истину и разлог зашто је овако а не онако, и не предлагати лек, јер је прерано, јер болест није дозрела. Решење ће само собом доћи, јер иде време. Пут којим смо ми ударили лане, г. Бенешић и ми, исправан је, верујемо чврсто. Верујемо у Истину. Ми, позоришни људи, ми који имамо ма какве везе с Уметношћу, морамо веровати у Истину. Јер куд ће Уметност, ако и ми не будемо веровали у Истину. Ми не смејмо бити аугури, који се смеју церемонијама код којих чинодејствују. Зато гредемо истим, својим путем, а верујемо да ће и *Хрватска Позорница* за нама, и сви позоришни листови колико их буде било у земљи. Сваки поштен напор служи Истини, и сви ће се ти напори најзад слити у једно и силном реком потећи свом недејалу — Истини.

H. J.

Свечано отварање позоришта у Никшићу

Крајем прошлог месеца свечано је отворена нова позоришна зграда у Никшићу, у Црној Гори. Том приликом дат је читав низ представа, којима је руководио, режирао их и у њима играо главне улоге г. Михаило Ковачевић, познати наш драмски уметник.

Позориште се налази у новом Занатлијско-Радничком Дому, који је сазидан добровољним прилозима самих грађана и од државне помоћи од пола милиона динара, коју је издејствовао г. М. Стојадиновић, министар Финансија.

Позориште је отворено 28 августа свечаном представом, којој је присуствовао и краљев изасланик ќенерал г. Крупеже-

вић, као и министар Финансија г. М. Стојадиновић са господаром. Пред пуном кућом најодабраније месне публике одигран је са врло великим успехом „Максим Црнојевић“, трагедија од Лазе Костића. Поред г. Ковачевића играли су дилетанти, виђени грађани и више студената.

Комаду је предходила конференција г. Стојана Церовића, професора. А успех комада био је толико велики, да су глумци са г. Ковачевићем на челу, били формално засути цвећем.

Другог дана свечаности, игран је „Зулумџар“ и једна сцена из „Млетачког Трговића“ са г. Ковачевићем у насловним улогама. Успех је био и овог пута врло велики.

Овим вечером свечаност отварања позоришне зграде била је завршена, али ће се са давањем представа од стране дилетаната наставити, јер је г. Ковачевић за кратко време свог сављења у Никшићу спремио са њима Гогольевог „Ревизора“ и Предићеву „Голготу“.

Г. Ковачевић се после свог успешог гостовања вратио у Нови Сад, где је преузео дужност Директора Драме Народног Позоришта.

Желети је да Никшићко позориште настави свој рад и развије се уз припомоћ државе до сталног обласног позоришта.

Првенче које се осмехнуло

Поводом премијере комада „У затишју“ од Св. Дојчиновића, који се давао 8. окт. м-ца у београдском Народном Позоришту

Пошто је, готово до пред саму премијеру, писац комада г. Дојчиновић, рударски инжењер, био на путу, у Енглеској, у тазбини, нисмо могли имати о њему никаквих ближих обавештења, као ни о комаду.

Гинић и Стокићка

А када сам редитеља Гинића запитао:

— Је л' те, молим Вас, г. Гинићу, шта је то „У затишју“, што ви сад режирате? одговорио је г. Гинић:

— Е, то вам је, знате, оно: *Тешко селу куда војска ћрође и девојци која сама дође...* Јест.

Била ту и г-ђа Жанка Стокићка, носилац главне женске улоге, па се потрудила да ствар и она објасни, овако:

— А ја сам, знате, она девојка у комаду, која сноси цео пук. Јест.

— Хвала, госпођо, објаснили сте. Остало ћемо видети.

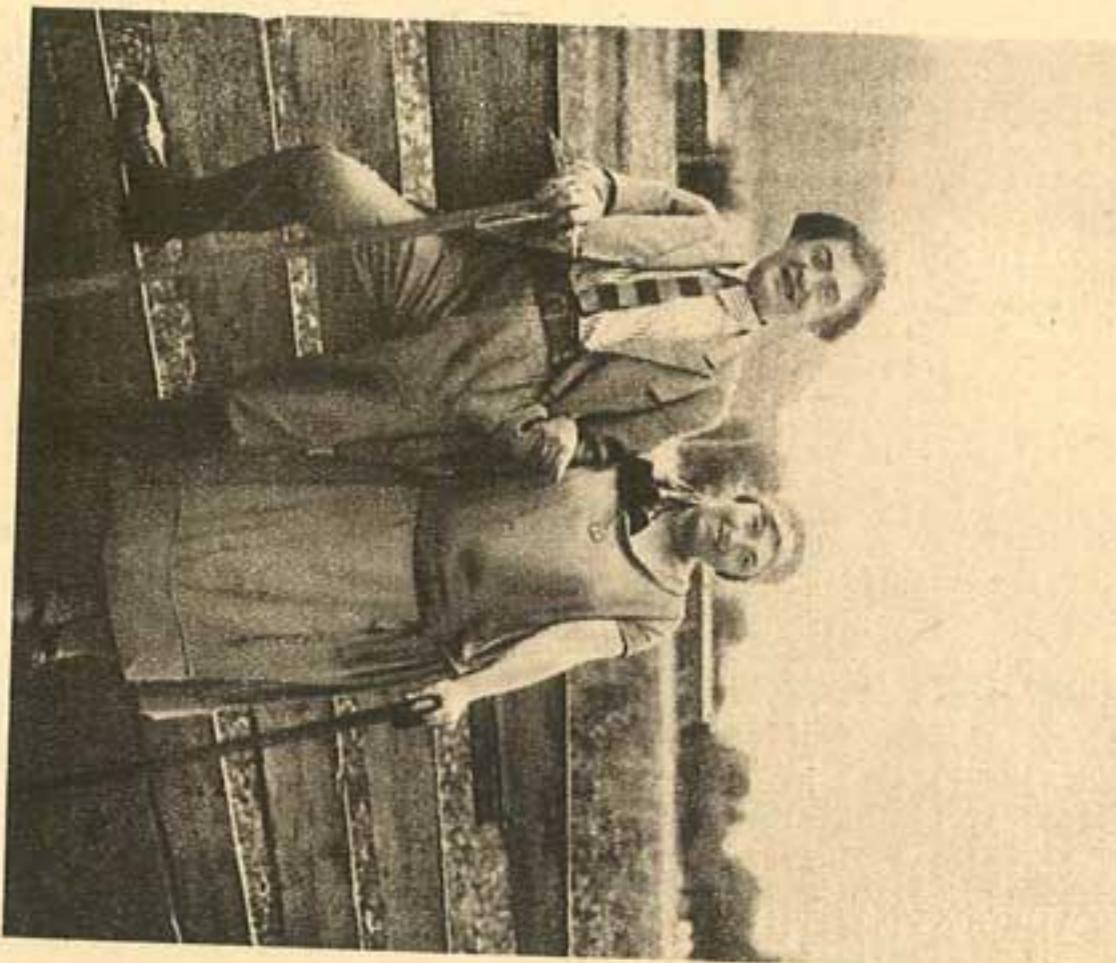
Неколико речи од редитеља

— Чуо сам, г. Гинићу, да је писац потпуно предао комад Вама, старом стручњаку за ратна позорја, и тек

Београдски уметници на летовању: 1. Г-ђица Љубинка Бобићева, „Скамполица“ и „Мала Бираги“, провела је — како нас уверава — цело лето на дрвету, у Делицима. А, као што видите, и ко- за је ту, и — дрво је ту. — 2. Златковићи, господин и госпођа, волели су јако туристику у Крањској Гори.

Београдски уметници на летовању: 1. Г-ђица Љубинка Бобићева, „Skampolica“ i „Mala Biragi“, provela je — kako nas uverava — celo leto na drvetu, u Delnicama. A, kao što vidite, i koza je tu, i — drvo je tu. — 2. Zlatkovići, gospodin i gospođa, voleli su jake turistiku u Kranjskoj Gori.

Zagrebačko Kazalište

У КАНЦЕЛАРИЈСКО ДОБА У КАЗАЛИШТУ И ОКО КУЋЕ

1. Иво Рајић, директор театра у Тушканцу, елегантан и ведар, као и увек.	1. Ivo Rajić, direktor teatra u Tuškanцу, elegantan i vedar, kao i uvek.
2. Др. Бранко Гавела, директор Драме, би- ће врло брзо у нашој средини.	2. Dr. Branko Gavella, direktor Drame, biće vrlo brzo u našoj sredini.
3. Јосип Кулунџић, управник Глумачке Шко- ле, вратио се ових дана из Париза, с	3. Josip Kulundžić, upravnik Glumačke Škole, vratio se ovih dana iz Pariza, s od-
	сутства.

У КАНЦЕЛАРИСКО ВРЕМЕ У КАЗАЛИШТУ И ОКО КУЋЕ

1. С. Томашић, млад литерат и позоришни чо- човек, под канделабром, испред куће.	1. S. Tomašić, mlad literat i pozorišni čo- vek, pod kandelabrom, ispred kuće.
2. Св. Милутиновић, омиљени певач бе- оградске опере, сад је у Загребу.	2. Sv. Milutinović, omiljeni pevač beograd- ske opere, sad je u Zagrebu.
3. Драгица Стиплошек, најлепша глумица у Загребу, дошла је по неко обавештење.	3. Dragica Stiplošek, najlepša glumica u Zagrebu, došla je po neko obaštenje.

што није рекао: „Бог Вам, а душа Вам“ — редитељска, разуме се?

— Па, од прилике, тако је и било. Ја сам узео потпуно комад у своје руке и писац се није мешао у режију. Није био ни присутан до јуче — прекјуче. Ни на пробе није долазио.

— Па на шта Вас потсећа овај комад?

— Ни на који ранији комад. Овако што могао је собом донети само рат. И ја сам се трудио да, у погледу на режију, дадем што више, најискреније сарађујући с младим писцем. Трудио сам се да дам што живљу слику логора. Уопште, ја сам дао цео „гарнирунг“, јер писац се ограничио само на најкраће напомене за упуштење редитељу. Чак сам и песме бирао ја, разуме се оне које су се певале у 1915-ој. Ту вам је и „Завичају, мили рају“, и „Па зар је морала доћ...“ и т. д. Режирајући ствар ја сам уопште на њу гледао као на хумореску стављену на даске или тачније: гледао сам да код публике изазовем оно ведро расположење које се ствара читањем једне добре хумореске..

Преиначења у току поставе

Комад није изнесен на позорницу онакав какав је предат Управи пре две године. Пред саму премијеру укинута је промена декора између II. и III. чина, и тиме је и онако већ дуги комад само добио. Отишло се и даље: на другој представи је комад скраћен, благодарећи увиђавности писца, који прима савете радо. На другој представи комад је свршен око $10\frac{1}{2}$ сати, док је премијера трајала готово до пола дванаест. Велика реткост: писац је и на другој представи изазван на сцену. Он је нашао начина да својим првенчетом освоји публику. Новорођенче се осмехнуло.

Ко је тај г. Дојчиновић?

Крушевљанин (рођ. 1890), свршио је целу гимназију, до VIII. разреда, у родном месту. Ту је у школској дружини „Напредак“, дакле као дечко, препевао Шилеровог „Гњурача“ и написао по коју причицу. Прву је ствар штампао у „Домовини“ на Крфу („Марина“, приповетка од 6-7 страница),

Позориште је волео страсно још као дете. Прву представу видео је у Крушевцу, код Фотија Иличића, и то је био Сиглигетијев „Циганин“, који је на шестогодишњег дечка учинио веома велики утисак. На тој представи био је с оцем, млинаром. Други пут је покушао отићи у позориште — било му је 8-9 година — без очеве дозволе и, разуме се, без паре. Али спази га један глумац, неки Теста, кад се мали увлацио, и отера га. Дете прође на друга врата, кроз кућњу. Тада се Теста смилоао и оставио га у сали. Давао се „Ђурађ Бранковић“.

Матура у Нишу, две године технике у Београду и неке песме у прози у „Новом Времену“ г. Влајка Савића. Драме никако. Затим студије у Ахену, у Немачкој, све до рата, и крај наукама у Лондону. Ахен је нарочито деловао на младог човека, јер је тада, станујући близу варошког позоришта, становаша у кући с добрым неким глумцима, с којима се стално дружио и они му веома омилели позориште.

Из разговора с писцем: I. Где је првенче зачето?

— У рововима, у IX. пуку, 1915. г. Кад је истеран Поћорек, пук је распоређен у кантонман у околини Ваљева, у село Буковицу. Ту се родила замисао!... одговарао је писац.

— ...идеја да пишете позоришни комад?

— О не. Ствар је друга. Било је у пуку више студената, и они су водили дневнике. Ја нисам водио дневник, већ сам себи, као потсетник на онај живот, скицирао типове, хватао и записивао дијалоге...

— И нисте мислили на комедију?

— Могуће на приповетку. На једном официрском ручку (био сам тада ћак начредник) прочитам неке фрагменте, у невезаној форми. Смех и прво окуражење од стране другога да пишем комад. И почех га писати априла 1915, у Буковици.

— Је ли што писано у рову?

— I. чин је писан у кући, II. је почет у кући код Дреновца (око Шапца), а завршен је у рову почетком јесени. Кад је настало нагло повлачење, предам рукопис Циганину војнику („Рама Циганин“!), да га носи и чува.

— Зашто Циганину? Па он није знао шта носи?

— Баш зато. Плашљив је био, имао је брзе ноге и пре ће изнети главу него ја. И рукопис... Предао ми га је на Крфу, где сам га завршио за три недеље, 1916 г. Тако је цела ствар остварена за 15 месеци. Само што ја нисам помишљао да она има вредности. Први ми је на то скренуо пажњу др. Миливоје Павловић, професор, у Швајцарској; после ме је и у Србији терао да га поднесем позоришту, и ја и — учених, 1922. г.

— Јесте ли нервозни пред премијеру? Први комад...

— Нисам више ни нервозан... Кад је себе била 1922

Из разговора с писцем: II. За кога они пишу?

— Шта сте ви својим комадом хтели да представите?

— Конфликт између грађавства и војске. „У затишју“ је комедија.

— Комедија карактера или комедија ситуације, кад смо већ код разврставања?

— „У затишју“ је ћре комедија карактера него комедија ситуације. У осталом, теже је то категорисати, пошто ја ствар провобитно нисам спремао за позорницу. Па сам у

што није рекао: „Бог Вам, а душа Вам“ — редитељска, разуме се?

— Па, од прилике, тако је и било. Ја сам узео потпуно комад у своје руке и писац се није мешао у режију. Није био ни присутан до јуче — прекјуче. Ни на пробе није долазио.

— Па на шта Вас потсећа овај комад?

— Ни на који ранији комад. Овако што могао је собом донети само рат. И ја сам се трудио да, у погледу на режију, дадем што више, најискреније сарађујући с младим писцем. Трудио сам се да дам што живљу слику логора. Уопште, ја сам дао цео „гарнирунг“, јер писац се ограничио само на најкраће напомене за упуштење редитељу. Чак сам и песме бирао ја, разуме се оне које су се певале у 1915-ој. Ту вам је и „Завичају, мили рају“, и „Па зар је морала доћ...“ и т. д. Режирајући ствар ја сам уопште на њу гледао као на хумореску стављену на даске или тачније: гледао сам да код публике изазовем оно ведро расположење које се ствара читањем једне добре хумореске..

Преиначења у току поставе

Комад није изнесен на позорницу онакав какав је предат Управи пре две године. Пред саму премијеру укинута је промена декора између II. и III. чина, и тиме је и онако већ дуги комад само добио. Отишло се и даље: на другој представи је комад скраћен, благодарећи увиђавности писца, који прима савете радо. На другој представи комад је свршен око $10\frac{1}{2}$ сати, док је премијера трајала готово до пола дванаест. Велика реткост: писац је и на другој представи изазван на сцену. Он је нашао начина да својим првенчетом освоји публику. Новорођенче се осмехнуло.

Ко је тај г. Дојчиновић?

Крушевљанин (рођ. 1890), свршио је целу гимназију, до VIII. разреда, у родном месту. Ту је у школској дружини „Напредак“, дакле као дечко, препевао Шилеровог „Гњурча“ и написао по коју причицу. Прву је ствар штампао у „Домовини“ на Крфу („Марина“, приповетка од 6-7 страница),

Позориште је волео страсно још као дете. Прву представу видео је у Крушевцу, код Фотија Иличића, и то је био Сиглигетијев „Циганин“, који је на шестогодишњег дечка учинио веома велики утисак. На тој представи био је с оцем, млинаром. Други пут је покушао отићи у позориште — било му је 8-9 година — без очеве дозволе и, разуме се, без паре. Али спази га један глумац, неки Теста, кад се мали увлацио, и отера га. Дете прође на друга врата, кроз кућињу. Тада се Теста смишљао и оставио га у сали. Давао се „Ђурађ Бранковић“.

Матура у Нишу, две године технике у Београду и неке песме у прози у „Новом Времену“ г. Влајка Савића. Драме никако. Затим студије у Ахену, у Немачкој, све до рата, и крај наукама у Лондону. Ахен је нарочито деловао на младог човека, јер је тада, станујући близу варошког позоришта, становаша у кући с добрым неким глумцима, с којима се стално дружио и они му веома омилели позориште.

Из разговора с писцем: I. Где је првенче зачето?

— У рововима, у IX. пуку, 1915. г. Кад је истеран Пого-рек, пук је распоређен у кантонман у околини Ваљева, у село Буковицу. Ту се родила замисао!... одговарао је писац.

— ...идеја да пишете позоришни комад?

— О не. Ствар је друга. Било је у пуку више студената, и они су водили дневнике. Ја нисам водио дневник, већ сам себи, као потсетник на онај живот, скицирао типове, хватао и записивао дијалоге...

— И нисте мислили на комедију?

— Могуће на приповетку. На једном официрском ручку (био сам тада џак наредник) прочитам неке фрагменте, у невезаној форми. Смех и прво окуражење од стране другога да пишем комад. И почех га писати априла 1915, у Буковици.

— Је ли што писано у рову?

— I. чин је писан у кући, II. је почет у кући код Дреновца (око Шапца), а завршен је у рову почетком јесени. Кад је настало нагло повлачење, предам рукопис Циганину војнику („Рама Циганин“!), да га носи и чува.

— Зашто Циганину? Па он није знао шта носи?

— Баш зато. Плашљив је био, имао је брзе ноге и пре ће изнети главу него ја. И рукопис... Предао ми га је на Крфу, где сам га завршио за три недеље, 1916. г. Тако је цела ствар остварена за 15 месеци. Само што ја нисам помишљао да она има вредности. Први ми је на то скренуо пажњу др. Миливоје Павловић, професор, у Швајцарској; после ме је и у Србији терао да га поднесем позоришту, и ја и — учиних, 1922. г.

— Јесте ли нервозни пред премијеру? Први комад...

— Нисам више ни нервозан... Кад је себе била 1922

Из разговора с писцем: II. За кога они пишу?

— Шта сте ви својим комадом хтели да представите?

— Конфликт између грађанства и војске. „У затишју“ је комедија.

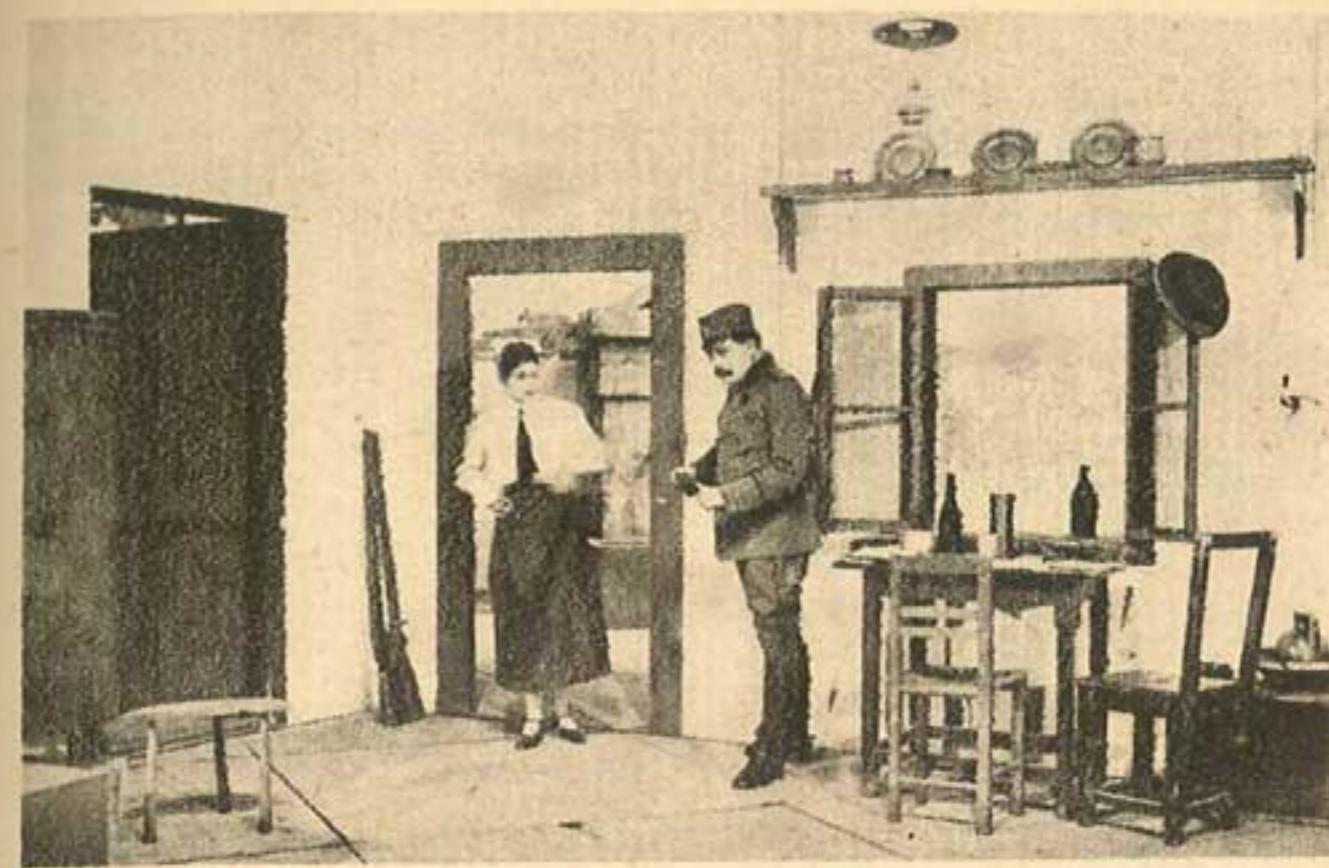
— Комедија карактера или комедија ситуације, кад смо већ код разврставања?

— „У затишју“ је прве комедије карактера него комедија ситуације. У осталом, теже је то категорисати, пошто ја ствар првобитно нисам спремао за позорницу. Па сам у

Леонкавалови „Пајаци“ у штипском позоришту. 1. Пролог: А. Шчербаков, главни јунак; проф. Срђан Михајлов за клавиром, који замењује оркестар. — 2. Ансамбл; лево, капелник г. Михајлов; десно редитељ, г. Душан Будимировић, управник позоришта.

Leoncavallovi „Pajaci“ u štipskom pozorištu.
1. Prolog: A. Ščerbakov, glavni Junak; prof. Sergije Mihajlov za klavirom, koji zame-
njuje orkestar. — 2. Ansambl; levo, ka-
pelnik g. Mihajlov; desno rediteľ, g. Du-
šan Budimirović, upravnik pozorišta.

„У затиšју“, у Београду: Богић (поручник Ђурић) и Леп. Дугалићева (Лепша, учитељица).

„U zatišju“, u Beogradu: Bogić (poručnik Đurić) i Lep. Dugalićeva (Lepša, učiteljica).

Дојчиновићева премијера у београдском Народном Позоришту: Гинић (посилни) и Драг. Гошић (мајор Влада, командант батаљона).

Dojčinovićevo premjera u beogradskom Na-
rodnom Pozorištu: Ginić (posilni) i Drag.
Gošić (major Vlada, komand. bataljona).

— Foto: Ал. Симић, Београд. —

току рада, реаранжирао: извесне сцене из првог прешиле су у II. чин, да би се дошло до перипетије. Морао сам чинити концесије театру, на рачун литературе.

— Има ли певања?

— Има...

— Онда је то, може бити, „шалљиви комад с певањем“, — разврстах куражно, на треф.

Писац је био помало као увеђен.

— Па шта је? истјазавао је интервјуиста симпатичног писца коме се игра први комад.

— Знам да није шаблон; остало ћете видети. Уосталом, рекао сам вам већ да нисам писао за публику, и да је оно провобитно била нека нарочита врста дневника потсетника.

— Ви нисте писали за публику, али сте, ето, написали за публику, јер износите комад на сцену и публика је пред Вама, страшна и неумитна, или весела и раздрагана. Џутање или аплауз!

— Наговорили су ме! смејао се писац. Наговорили ме из пријатељства или из пакости. Сад више немам куд. Пред публиком сам и нека она види је ли било право што су ме наговорили; је ли оно било пријатељство или је била медвеђа услуга. Због друштва се човек и ожени, и закалуђери, због друштва учини и највећу глупост. Склон сам веровати да ово није највећа глупост у мом животу...

На шта су наговорили писца

Сам писац овако представља ствар:

— Дошла чета из ровова на одмориште, где је чека живот под крсом. Међутим, код сељака не налази на гостољубивост, већ на гунђање, те и нехотице остаје под мучним утиском, да би било боље да су још тамо где пушке праште. Временом пак војници стварају мост преко кога и старешине, интелигенција, долазе у додир с народом. Склана се пријатељство са сељацима; почину донжуански подвизи са сеоским елементом. Учесници се заборављају и — *à la guerre comme à la guerre* — заборављају се сви обзирни на породицу, кућу и друштво. И све тако, у вртлог, док не изненаде жене и веренице. У најнеизгоднији момент за донжуане, и тада настаје заврзлама и хаос...

— у чему је хаос?

— ???

— Чекајте да се сејим: давно је било, а режирају други... Из тог хаоса донжуане извлаче они, од којих су очекивали *le coup de grâce* (да их дотуку). Него, хајдете да се вратимо спочетка. У селу се затекла једна сеоска памигуша, удовица Јела, у кући неког сељака. Његов син, ратник, довео је за време одсуства, невенчану, у кућу и оставио у аманет оду.

— Знам, Жанку Стокић.

— А она у авантуре. Развија везе с командантом батаљона, а у колу добавају посилном...

— Гинићу, који хоће њену наклоност...

— ...да се све ори: „Нећу ваљда код посилног, кад могу код мајора!“

— Јест, Жанка Стокић...

— ...и управо тада наилазе жена мајора, вереница поручникова, и криши се лом...

Ту још и учитељица и њена гошћа Цаца, и ћак наредник, и измишљени тифус, и шерегско декламовање пред фотографијом веренице, и св. Тријун

и оплавак — све док трубач не затруби збор и батаљон се не изгуби из кантонмана, исто онако као што је и дошао...

Шта је писац хтео?

— Ваше намере?

— Хтео сам просто да наслејем и кроза смех да побудим на размишљање, помало. Многи ће се којечега сетити, а желим да сви осете оно најлепше доба из рата, после победе и драж заслуженога одмора под кровом.

— Па то је читав мали програм! Можда има у комаду и моралисања?... Сама тема наводи на наравсученија?

— Тога сам се чувао. А и не умем моралисати, нити се осећам позван.

— Још нешто. Откуд Ви, као инжењер, да пишете комедије?

Одговор је био одличан:

— Извесно не зато да зарадим парче хлеба.

Неустрашиви аутор

— Зар се Ви, као аутор, нисте страшили да редитељу дате своје првенче, без резерве. Јер чуо сам да не одлазите чак ни на пробе?

— Био сам свега на једној, и задовољан сам. Ја имам пуно поверење у стручну режију, у толико пре што је ствар национална. У осталом, моје је мишљење да глумци не треба да осете нерве аутора.

K. Псеудоним

Карл Агард Ествиг

СЛАВНИ ТЕНОРИСТ КОНЦЕРТОВАЊЕ УСКОРО У БЕОГРАДУ

Нову концертну сезону, несумњиво највећу коју је Београд никада имао, отвориће Карл Агард Ествиг, херојски тенор бечке државне опере, са три концерта 20., 22. и 24. септембра.

Ествиг је данас, неоспорно, највећи херојски тенор. Он је на бечкој опери наследио славног Слезака, којег је наша публика познала у прошлој сезони. Ненадмашне су његове креације *Лоенгрин*, *Валтера од Столинга*, *Сигмунда*, *Сигфрида* и *Парсифала*, тих великих партија у Вагнеровим операма. Обдарен огромним ванредно култивираним гласом, дивне појаве, рођени глумац и човек високе интелигенције, Ествиг је одмах у почетку своје певачке каријере запажен од светске критике и врло брзо заузео доминирајуће место међу херојским тенорима. Не само у Бечу, где је Ествиг прослављен као пекада *Винкелман* и *Слезак*, већ и на свима великим оперским позорницама у Немачкој и северним земљама, сматра се појава овог великог Вагнеровског певача као догађај у пуном смислу речи.

Бартуловићева „Биједна Мара“ на београдској позорници. 1. Сцена из III. чина, пред Аделовом кућом на Клису: Адел (В. Јовановић), утучен зато што му је Мара затворена у самостан, говори диздаревој Мелки са Коњица, која му веди да га воли, да он воли Мару једину. У средини Мелкин брат Омер (Д. Гошић), који ју је doveо ноћу, у аулију Аделове куле. Десно: песник Ботулија, побратим Аделов, несрећно воли Мелку и једини трезвено схвата ситуацију, иако Мелку воли лудо.

Bartulovićeva „Bijedna Mara“ na beogradskoj pozornici. 1. Scena iz III. čina, pred Adelovom kućom na Klisu: Adel (V. Jovanović), utučen zato što mu je Mara zatvorena u samostan, govori dizdarevoj Melki sa Konjica, koja mu veli da ga voli, da on voli Maru jedinu. U sredini Melkin brat Omer (D. Gošić), koji ju je doveo noću, u avliju Adelove kule. Desno: pesnik Botulija, pobratim Adelov, nesrećno voli Melku i jedini trezveno shvata situaciju, iako Melku voli ludo.

Ествиг, који је родом из Норвешке, познат је не само као велики певач, већ и као велики спортсист. На нашој слици представљен је Ествиг и на својој једрилици, на којој је летос провео два месеца приликом једне туре око Норвешке.

Iz Zagrebačkog Kazališta

Vesti koje donosi „Hrvatska Pozornica“, novi nedeljni list za pozorišnu kulturu, u vlasništvu i izdanju Kazališne Zaklade u Zagrebu, a pod uredništvom g. Josipa Kulundžića.

—
Sezona 1925—1926.

Prema jednom razgovoru koji је упратник Kazališta имао с једним новинаром, износи се: што више домаћих дела, посвети се нaročita pažnja klasičnoj literaturi i dati она дела из svetskog repertoara, која interesују цео свет. У опери: princip што већег славизирања repertoara, стварање домаћег opernog repertoara i strana dela која имају шансу остати на repertoaru.

O proslavi hiljadugodišnjice hrvatskog kraljevstva: једна стара drama iz 18 veka, једна kajkavska из првих дана ilirizma i једна из грађanskог Zagreba из недавне прошлости.

Inače, детаљније, у комбинацији су:

DRAMA: I. Domaći komadi: Kosor: Pomirenje, Petrović: Zemlja, Begović: Pustolov pred vratima, Strozzi: Ecce homo, Muradbegović: Bijesno pseto, Kulundžić: Škorpion u žeravici, Krleža: Kraljevo (или нова drama), Kanavelović: Ljubavnici, Far-kaš-Vukotinović: Golub, Šenoa: Ljubica.

II. IZ STRANE LITERATURE: Lenormand: Izjelica snova, Shakespeare: Hamlet, Macbet, Mnogo vike ni za што, uz reprise: Rikard III, Ukroćena goropadnica, Na tri kralja; Molière: Umišljeni bolesnik (s baletom), Škola za muževe, Škola za žene; Krasinski: Nebožanska komedija; Mickiewicz: Na dušni dan (Dziady); Ibsen: Sablasti, Peer Gynt; Kaiser: Od jutra do ноћи; Hauptmann: Dabrov kožuh; Géraldy: Samo da hoću; Andrejev: Sedmero obješenih; Strindberg: Snoviđenje; Langer: Pe-riferija; Ilja Erenburg: Zlatno srce; Jules Romains: Knock ili triumf medicine; Musset: Lorenzaccio, Racine: Andromaha; O'Neil: Rutavi majmun, Gallsworthy: Prašuma, Pirandello: Henrik IV.; Simonetto: Živjela lupeština; Francarolli: Biraghin, Gignoux: Zeleno voće; Wedekind: Zemski duh i Pandorina kutija; Moser: Bibliotekar, Ghéon: Siromah ispod stepenica, itd.

III. OPERA: Obnoviće se Bersin Oganj; Konjovićev Vilin veo, Lhotkino More i Lisinskoga Porin. Od stranih, na prvom mestu, Rusi: Musorgskoga Hovanščina, Stravinskoga Lar ptica; od Poljaka: Rožickoga Balet Pan Twardowski; zatim, обновљени Smetanin Dalibor i Dvije udovice. Od Puccinija: Gianni

Schichi, Manon Lescaut, Pergolesova: Serva padrona, Wagnerov: Siegfried, Saint-Saensov: Samson i Dalila, Beethovenov: Fidelio, Schreckerov: Daleki zvuk, uz reprize d'Albertove opere: U dolini, Straussove Salome, Verdijeva Otela i Wagnerove Walküre.

Početak sezone

Nova sezona отпочела је Gounodovim „Faustom“ sa novo-angažovanim članom zagrebačke opere Skupjevskim u naslovnoj partiji. Odmah затим доша је repriza Shawove „Sv. Ivane“, а на repertoaru за прву половину septembra видимо у Kazalištu i u Tuškancu: Musorgskoga „Soročinski sajam“, Wagnerov „Lohengrin“, Puccinijevu „Bohème“, Smetaninu „Prodanu nevestu“, Verdiјeve „Aidu“ i „Rigoletta“, Baranovićeve „Licitarsko srce“ i Zajčevog „Nikolu Šubića Zrinskog“, zatim Tijardovićeva „Pierrot llo“, па „Kneza Bonmarché“ i „Bajaderu“.

U drami: Dimitrijevićev „Pirovanje“ i još само „Scampolo.

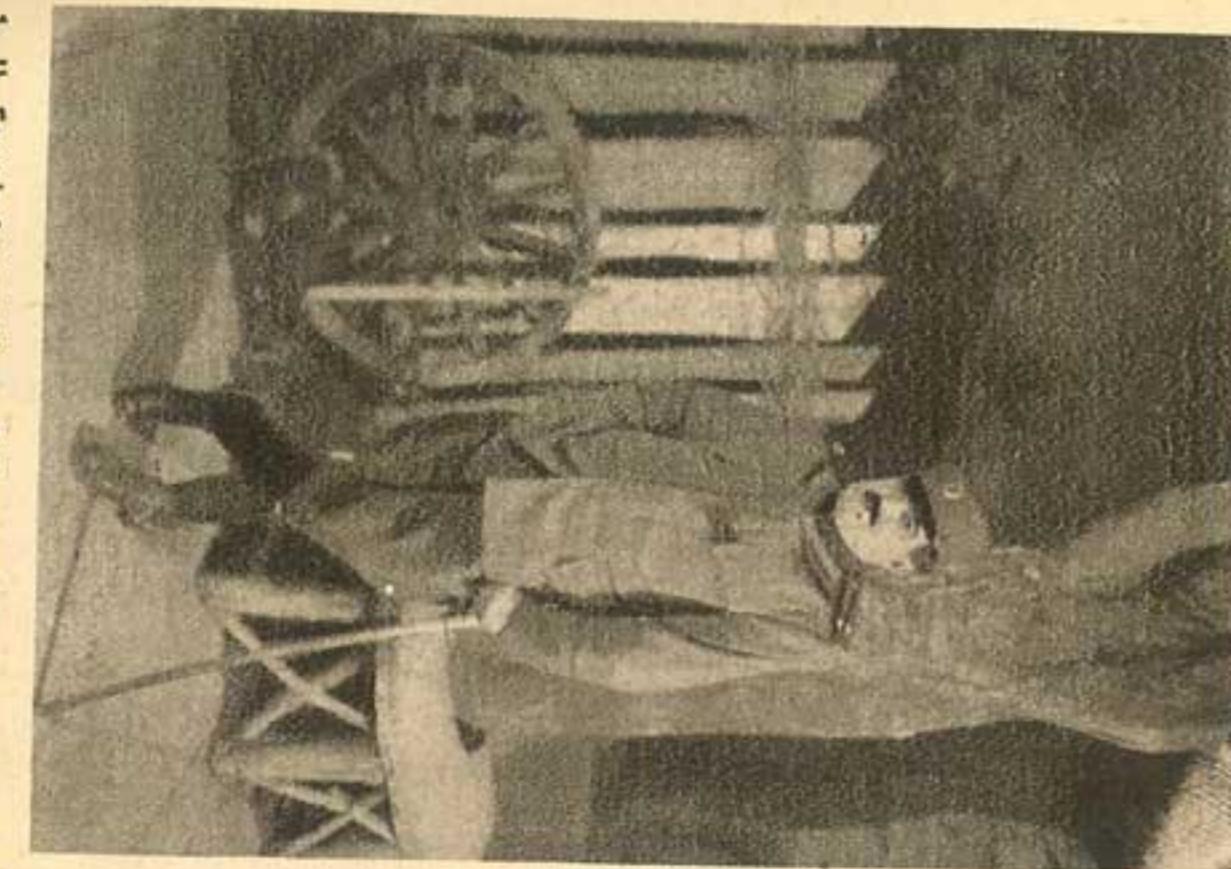
Naredna premiera: Ecce homo

Za 16. o. m. одређена је premiera nove drame Tita Strozzi, reditelja zagrebačkog Kazališta: „Ecce homo“. Delo režira сам autor, а скиче за inscenaciju izradio је Vasilije Uljanišćev.

„Ecce homo“ је, према informativном članku Ka Mesarića, novog помоћника zagrebačkog Kazališta, у ствари tragedija Jude Iskariotskog i motiv njegova izdajstva prema Hristu. Delo Tita Strozzi — veli g. Mesarić — у првом redu је scensko: у њему је filozofski motiv (problem večne borbe čoveka против Boga, problem večne sumnje i večne kapitulacije) подређен scenskoj ideji. Literarnо: Strozzi је своје filozovskо delo postavio na opštečovečansku bazu. On је tipovima vrele jevrejske rase razrešio sve spone latentnih nagona i пustio да у критичном času очекivanja Mesije zauraju sve njihove strasti ponosa, mržnje, ljubavi, neobuzдано i ludo.

Filozofski, motiv izdajstva Judina састоји се у njegovoj ljubomori prema Mariji iz Magdale; ali је тaj motiv само scenski, наглашује referent „Hrvatske Pozornice“ i nastavlja dalje:

У првом делу drame бори се Juda sa svojom prezrenom ljubavи prema Mariji iz Magdale i ћдере га оčaj ljubomore, која га одводи у orgiju lapanara, када се у хisteričnoj pohoti склонила njegova бивша вереница. У том првом делу drame сvi mrze iskonski i svi čekaju i čeznu sumnjičavo Mesiju — otkupitelja. A kada se delo zbilo, kada је Juda zaslepljen i obezumljen ljubomorom i prevaren životinsko-materinskim nagonom Magdalene majke poljubio Hrista да mu se osveti, u njegovim se mračnim i kritičnim mislima rađa nova идеја i — on hoće da спозна — Boga. Od tog časa постaje за njega ljubav споредна. On prezire ponudu Magdaleninu, која hoće да mu se poda уз

1. Н. Гошић (капетан) у Дојчиновићевом комаду „У затисју“.
2. Маша Свободова, одлична прима балерина Љубљанске опере.

1. N. Gošić (kapetan) u Dojčinovićevom komadu "U zatisu".
2. Maša Svobodova, odlična prima balerina ljubljanske operе.

Бартуловићева „Биједна Мара“ у Београду:
Сцена из I. чина (Ворнић-Милошевић у
средини, лево Бартулија-Златковић; десно
Иваница-Милошевићка и Мара-Петро-
вићка.)

Bartulovićeva „Bijedna Mara“ u Beogradu:
Scena iz I. čina (Vornić-Milošević u sre-
dini, levo Bartulija-Zlatković; desno Ivan-
čica-Miloševićka i Mara-Petrovićka).

„Биједна Мара“ од Нике Бартуловића:
Марина смрт, претпоследња сцена из IV.
чина (сасвим десно, покрштени Адел-Јо-
вановић).

„Bijedna Mara“ od Nike Bartulovića:
Marina smrt, pretposlednja scena iz IV. čina
(sasvim desno, pokršteni Adel-Jovanović).

— Foto: Ал. Симић, Београд. —

cenu da otkupi i oslobodi Hrista iz ruku Rimljana. — Od tog časa progoni njega jedna misao: on traži istinu, on hoće da se uveri, on hoće da vidi mrtvoga čoveka ili živoga Boga. — On se oseća pravim Mesijom, jačim, mudrijim. Jer onaj na krstu umire, a on — Juda — ubija.

Tako početak, a kraj: Judina rezignacija, kad je shvatio da je ubio bez smisla. Njegovo poslednje otkriće: čovek je laž, a jedino Bog je istina, a tragedija njegova što je: „po putu laži jurio za istinom“. Na kraju: Juda naslućuje Boga, oseća u sebi zov Golgote, zov smrti i polazi za Nazarećaninom: on se baca u ponor s istim poklikom, s kojim je umro i Isus na krstu. A u tom su svi ljudi i sve stvari spoznale: Evo čoveka (Ecce homo!).

Novi članovi

Pored *Skupjeuskog*, koji ima da smeni *Rijavca* (dolazi u Beograd na gostovanje, kao što smo javili u prošlome broju *Comoedie*), angažovani su:

Gđica *Marija Žaludova* kao melodramatski sopran. Poreklom Čebinja (rođena 1898), pevala je u Českoj (jedna od najboljih Marica i Rusalki). Gostovala u Španiji, u Beču. Zaručnica g. Knittla, angažovana je, posle uspelih gostovanja u Zagrebu, Ljubljani, Osijeku, i Mariboru, eto sad u Zagrebačkoj opcri:

Nikola Cvejić, Zemunac, universitetlija. Bariton. Došao iz Ljubljane.

Dušan Milosavljević, rođom šapčanin, svršio glumačku školu u Beogradu, diplomirani pravnik. Bio godinu dana u N. Sadu, gostovao u Skoplju. U Zagreb dolazi iz Sarajevskog pozorišta, gde je bio godinu dana.

Drama Ka Mesarića

Na repertoar Kazališta primljena je nova drama g. *Ka Mesarića KOZMIČKI ŽONGLERI*, „burleski teatar u tri aktovke“. Predgovor g. J. Benešića, naslovni list *Marijana Trepše*. Izdanje Neve, Zagreb. Cena 20— din. Ovu dramu prikazaćemo zasebno našim čitaocima.

Београдски живот НОВИ ЛОКАЛИ

Још у току овог и идућег месеца отвориће се у Београду неколико нових локала за уживање. Тако ћемо имати поред Адвокатског Клуба у палати Луксор још један модеран локал, а наскоро ће се у партеру Извозне Банке отворити модеран ресторан. Почеке и Сити Бар, Риц-бар се још у току ове недеље сели у свој стари локал, а недавно је отворен Мулен-Руж. Касина је опет почела рад; Луксор Табарен није

ни прекидао. Наскоро ће зајечати цезбенди и засвирати армунике по угледу на Париз у свим свим локалима, и опет ће се елитни свет из Београда скupљати на истим местима, тежећи да надокнади оно време које је изгубљено по бањама и морским пляжама. Масе се враћају из бања и пуне београдске локале где се тако весело проводе ноћи поред првих цезбенда чији господари силно вичу и праве разне гримасе, или поред руских балалајки. Џео овај свет иде да проводи те бесане ноћи, окрећући се по клизавом паркету, прибијени једно уз друго, мушки и женски, стари и млади, — јер је манија модерних игара захватила цео Београд. Сад се игра где год се стигне и уз коју било музiku: уз џаз, као и уз клавир, виолину, армонику и грамофон, а још мало па ће се окретати и уз звуке аутомобилских сирена или, недај боже, — дромбуља.

Денди.

Нов биоскоп

9. ов. месеца отворен је нов биоскоп „Кино Палас“ код Академије Наука. На свечано отварање овога биоскопа позван је већи део београдске елите, која је са задовољством пратила најновији филм *Елила Јанингса* у улози вратара у филму „Ко се последњи смеје“. И сада Београд добија још једну модерну биоскопску салу, која је уређена по угледу на стране локале исте врсте.

Нови уметници у Београду

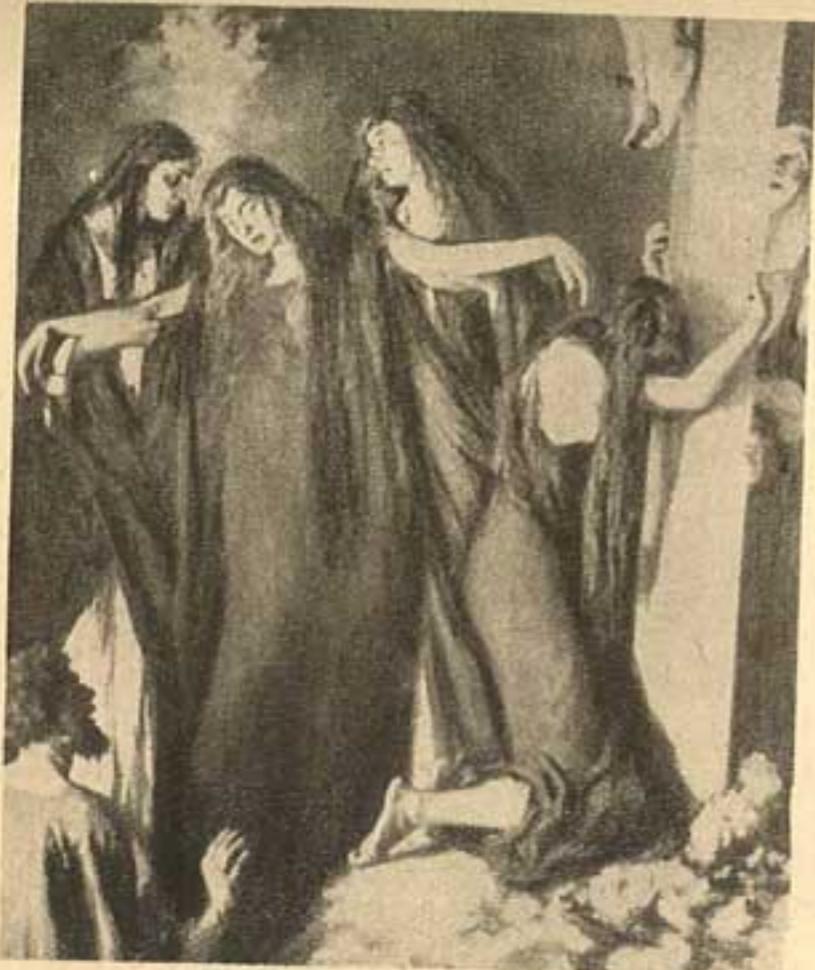
ДАНА ПЕТРОВИЋ

Видели смо је у Бартуловићевој „Биједној Мари“, у насловној улози, и одмах нас је освојила својом темпераментном и солидном уметношћу. Као глумица изашла је из рата: 1917. г. играла је на солунском фронту у комаду „Тако ти је то у свету, дете моје.“ После је била у Битољу, па у Скопљу (3 године), у Загребу (4 месеца), у Сплиту (1 годину), па опет у Скопљу (2 године). У Београд нам је дошла из Сплита. Питали смо је, које су јој улоге најмилије. Била је у неприлици, као и већина драмских уметника, али се, најзад, испак одлучила на: Симону, Мрзану и Тезју.

МИХАЈЛО МИЛОВАНОВИЋ

Дошао нам је из Сплита и јавио се, заједно с Даном Петровићем, на првој премијери: у „Биједној Мари“ дао је једног расног и дивног Ворнића, улогу коју је креирао још у Сплиту.

Овај одлични и савесни уметник и солидан човек пробавио је пола живота по путујућим дружинама широм целог нашег народа, био у свима позориштима, и сам је водио трупу, био управник цетињског позоришта код кнеза Николе. Он је жива историја нашег театарског живота и ми ћемо чешће искористити његову љубазност, да донесемо многи интересантан

I. Интернационална на Ријеци
I. Internationalna na Rijeci

1. „La croce“: Antonio Diskovo-
volo (Roma). — 2. „La Servo-
lana“: Guio Parin (Venezija Giu-
lia). — 3. „Fanciulla“: V.
Filakovac (Osijek).

1. „Крст“: Антонио Дисковоло
(Рим). — 2. „Ла Серволана“:
Гио Парин (Јулска Венеција).
3. „Девојчица“: В. Филако-
вац (Осјек).

Карл Агарт Ествиг, херојски тенор бечке
државне опере, који 24. о. м. даје свој
први концерт у Београду. Он је истовремено и
ватрен спортиста и обишао је Нор-
вешку на једрилици.

Karl Agard Estvig, herojski tenor bečke o-
pere, koji 24. o. m. daje svoj prvi kon-
cert u Beogradu. On je istovremeno i va-
tren sportista, i obišao je Norvešku na
jedrilici.

и поучан детаљ, и смеха ради и користи ради — ако туђе искуство коме што може да користи.

Његове веће етапе су ове: Осек 18 сезона (1907—21), Сплит 3 сезоне (1921—24), па опет Осек (1924—25).

У Сплит је био доспео, такорећи, случајем. У Осеку је био добио полугодишње одсуство ради лечења срца, па се у том отворило позориште у Сплиту, куд га позву ради отварања. После је остало ту још две сезоне.

— А како сте сад, под старе дане, доспели у Београд? Је ли Вас ко звао?

— Нико ме није звао. Понудио сам се сам, да овде свршим. У Београду сам и почeo....

Program rada Narodnog Kazališta u Osijeku u sezoni 1925--1926

Repertoar

Drame:

D o m a ē e: — *Vojnović*: Allons Enfants, *Miletić*: Tomislav, *Begović*: Božji čovjek, *Krleža*: Vučjak, *Nušić*: Nahod, *Ilić*: Kajanje, *Vukadinović*: Neverovatni cilindar Kralja Kristiana.

K l a s i ē n e: *Shakespeare*: Koriolan, *Sofoklo*: Kralj Edip, *Rostand*: Cyrano de Bergerac,

S l a v e n s k e: *Andrejev*: Onaj koga čuškaju, *Tolstoj*: Moć tmine, *Scheinpflug*: Druga mladost,

S t r a n e: *Mirbeau*: Posao je posao, *Strindberg*: Otac, *Shaw*: Sveta Ivana, *Schnitzler*: Zeleni Kakadu, *Mo'nar*: Teatar, *Armant i Gerbidon*: Škola za kokote, *Savoir*: Velika Knjeginja i konobar, *Croisset*: Prava Parižanka, *Frakaroli*: Mala Biragi, *Impekoven i Matheu*: Maksimilijan Vjerni.

Opere:

N o v i t e t i: *Širola*: Stanac, *Hirschler*: Fiorentinska noć, *Dvožak*: Rusalka, *Saint*: Saens: Samson i Dalila, *Puccini*: Triptihon, *Verdi*: Krabuljni ples, Otelo.

R e p r i z e: *Verdi*: Aida, *Čajkovski*: Pikova dama, *D'Albert*: Uolini, *Wagner*: Lohengrin.

Operete:

N o v i t e t i: *Urban*: Igumanov greh, *Granichstädten*: Orlov, *Suppé*: Neznanka, *Kalman*: Holandska ženica, *Eysler*: Umjetnička krv, *Millöcker*: Začarani dvor.

R e p r i z e: *Kalman*: Grofica Marica, *Strauss*: Čar valcera, *Andran*: Lutka.

Osoblje:

U p r a v a: *Frederik Rukavina*, upravnik; *Tanhofer Tomislav*, ravnatelj drame; *Mirski Lav*, ravnatelj opere; *Plemenetić Josip*, tehnički ravnatelj i *Pihler Milan*, blagajnik.

R e ž i s e r i: Gavrilović Aca, Mitrović Dušan, Tanhofer Tomislav, Trbušović Gjuro, Vuković Dragutin.

D i r i g e n t i: Mirski Lav, Schwarz Rikard, Stefan Antun.

S c e n o g r a f i s l i k a r: Petrović Đade.

G o s p o d j e: Aćimović Andelija, Berković Ivka, Branković Ivica, Gavrilović Mića, Jesih Paula, Jovanović Leposava, Kralj Matilda, Linjević

Eugenija, Rakarić Margita, Rodanne Štefa, Trbušović Zlata, Vincens-Barlović Nevenka.

G o s p o d a: Aćimović Milorad, Bukšek Rudolf, Dobrić Stjepan, Gavrilović Aca, Hladić Vatroslav, Majhenić Vladimir, Madinčević Jozo, Milholjećan Tomo, Mitrović Dušan, Nikolajević Sergej, Pavlinić Josip, Pichler Milan, Plemenetić Josip, Raković Ivo, Stojković Toša, Strado-Torgvicki Vasilij, Trbušović Duro, Veselinović Vasa, Vuković Dragutin, Žetić Milan.

S t a l n i g o s t i: Kovač Dito, Kraus Greta, Popova Liza, Žika Zdenka, Wesel-Polla Tinka, Žaludova Marija, Šimenc Mario, Knittl Zdenko.

Ситне вести

ГЛУМАЧКА ШКОЛА У БЕОГРАДУ

Преко Уметничког Одјељења Министарства Просвете извршен је упис ученика за драмски и за балетски одсек Глумачке Школе. За драму се уписало тридесет ученика, који ће 20. о. мца имати да се подвргну испиту у присуству изасланника Уметничког Одјељења и пред наставником школе, да би се видело ко ће се задржати. За балетски одсек уписано је преко 30 кандидата, између којих ће се извршити дефинитиван избор после једномесечног рада.

Са старим ученицима рад ће почети 1. октобра.

УСПЕХ НАШЕГ БЕОГРАЂАНИНА

Наш добри познаник *M. Милутиновић*, који је ове године ангажован у Загребу, певао је први пут 8. о. мца у „Проданој Невести“. Г. Милутиновић је имао редак успех и код публике и код критике, тако да је његов наступ био мали догађај у Загребу. Ми му у овоме броју доносимо слику, из Загреба. Сада студира улогу Ерошке у опери *КНЕЗ ИГОР*.

ОТВАРАЊЕ МАЊЕЖА

Мањеж, где се сада врше најпрешије оправке, али се у њему ипак држе пробе, отвориће се око 25. о. мца, по свој прилици репризом *ШИЛЕРОВЕ Сплетке и љубави*. Овај комад је код нас даван још пре рата, тако да се, у ствари, овде може говорити о премијери Шилеровог комада.

ЈЕДНА СВЕЧАНА ПРЕДСТАВА

За време конгреса правника у Београду, даће се у Народном Позоришту једна пригодна представа. Као прва тачка фигурисаће *ИЗОПАЧЕНИ СВЕТ*, нов једночин од *Жињоа*, из живота људи од закона и људи који сваки час имају послу са законом. Ова ће се ствар несумњиво допasti. Затим: *Бајацо* и шпанске игре из *Кармена*.

РИЈАВЕЦ ОТПОЧИЊЕ СТАЛНО ГОСТОВАЊЕ

Ове недеље нам долази Ријавец и певаће у *Rigoletu*, *Хофмановим причама* и *Севиљском берберину*.

ФРАТЕЛНИ

FRATELLINI

Париз је просто луд од групе трију клоунова Фрателни и, вели се, одавно није навикао на такав успех: неколико маски.

Pariz je prosto lud od grupe triju klovnova Fratellini i, veli se, odayno nije navikeo na takav uspeh: nekoliko maski.

ФИЛМ - Film

Пат, као партнери Харолда Лојда у једном дечијем филму :-:

Маркиз де ла Фалез де ла Кудре, муж Глорије Свансон, постаке филмски глумац. — Харолд Лојд као партнер Патов у новом филму Џеки Куогана.

Pat, kao partner Harolda Lojda, u jednom dečjem filmu. — Markiz de la Falez de la Kudre, muž Glorije Svanson, postaće filmski glumač. — Harold Lojd kao partner Patov u novom filmu Jackie Coogana.:-:

Чарл Чаплин, носилац главне улоге и редитељ новог филма „Јуриш на златне рудокопе“. Одиграва се овај филмски смех на бреговима Сиере у снегу. — Carli Chaplin, nosilac glavne uloge i reditelj novog filma „Juriš na zlatne rudokope“. Odigrava se ovaj filmski smeh na bregovima Siere, u snegu.

НОВЕ МОДЕРНЕ ИГРЕ

Сесил Тајлор, један од мајстора модерних игара, изјавио је новинарима да ће се ускоро појавити нова врста фокстрота. Нова игра званично се „Чарлстон“ и биће живља и ватренија од досадањег фокстрота.

Танго, који је раније одушевљавао играче, а у последње време се запоставио, оживеће поново. У Лондону је основан оркестар, који ће бејзичним путем свирати за све играчке сале.

Енглески учитељи играња мисле да ће нове игре доћи у моду идуће зимске сезоне.

РУКОПИС 200.000 ФРАНАКА

Недавно је у Лондону вршена јавна продаја једног Бетовеновог рукописа. Рукопис је купљен за 200.000 франака.

Дела славног композитора продавала су се и до сада скучно, али је ово највећа цена, која је дата одједном за његов рукопис.

ФИЛМСКЕ НОВОСТИ**ИЗАБЕЛА РОДРИГЕ**

Ова најомиљенија шпањолска играчица, долази ових дана из Америке у Париз. Она је већ ангажована у „Црвеној Асинди“ и шарманту играчицу очекује публика и јавност са нестриљењем. Она долази истовремено и због личног усавршавања, у певању, да би, после годину дана, вративши се у Њујорк, могла певати главну улогу у оперети „Шпанска шева“.

ЦЕКИ КУГАН КАО ХАМЛЕТ

Под надзором великог мајстора Давида Брамка, студира овај најмлађи филмски стар улогу Хамлета. Импресирао са сигурношћу тврди да ће Цеки кроз шест година са успехом играти данског краљевића.

ДОРОТИ ГИШ У ЕНГЛЕСКОЈ

Дороти Гиш долази ових дана у Енглеску, да снима један филм за рачун једног енглеског предузетника. По свршеном снимању велика уметница се враћа у Њујорк, где ће заједно са Леоном Ерглом снимати „Одео чини Пирата“.

МОНМАРТР У АМЕРИЦИ

Најзанимљивији и најлепши део Париза, кварт студената, кесароша, сумњивих жена и уметника, пробудио је преко океана сензацију у филмовима „Маскирана Жена“ и у филму који ћмо и ми видели у Београду „Париска Ноћ“ са Нормом Талмац и Роландом Колманом.

„ДОН ЖУАНОВИХ 50 ГОДИНА“.

Овако се зове најновији филм Маркусовог Предузетника, који ће се сада давати у Француској. У овом грандиозном филму учествују: Леон Матот, Шарл Валел, Симон Водри, Мориц Шиц, Силвио де Педрели, Геновева Кергезе, Наталија Цина-коф и Рашела Девирис.

„ЧОВЕК НА РЕПАТИЦИ“

Чувени талијански акробата и кино-глумац *Лучијано Албертини* креирао је главну улогу у овоме филму и, као и у осталим својим филмовима, показао је своје изванредне способности. Лучијано овде прави вратоломне акробатске подвиге, да вам се од њих диге коса на глави, а овамо не можете да се не наслејете његовом свежем хумору, који се провлачи кроз цео филм.

ШЕКСПИР НА ФИЛМУ

Чувено Шекспирово дело „Сан летње ноћи“ опет је ушло у моду и даје се скоро на свима немачким позорницама. Нова инсценација ове драме донела је неочекиване резултате и ускоро ће „Сан летње ноћи“ бити снимљен за филм.

Појнати режисер Ханс Најман узео је режију у своје рuke, а главна улога поверена је чувеним старовима као што су *Шарлота Андер, Вернер Краус и Александар Гранат* и др. Унутарњу изграду преузео је познати песник *Клабунд*.

РИН-ТИН-ТИН — НЕМАЦ

Чувени пас и филмски стар Рин-Тин-Тин, који је у истоименом филму направио сензацију у целом свету, а био је и код нас, налази се у филмском граду Холивуд-и Америчани су тврдили да му је и порекло отуда. Међутим „Савез за овчарске псе“ није ово тврђење хтео признati и пронашао је, да је овај чувени пас — филмски стар немачког порекла, чиме се Немци веома диче.

Pozornica i ljeptica.

Da šminka i puder ne koriste na licu i vratu, to znade svaka dama a naročito šminke za pozornicu, koje se skidaju vazelinom, masti ili kakaovim maslacem, no tim sredstvima nisu isčišćene sve kožne pore, u koje se uvukla najprije šminka, pa onda mast; to se neda očistiti temeljito ni alkoholom, ni sapunom, a najmanje samom vodom. Slavna operna pjevačica Adelina Patti uvidjela je to i dala je, da joj se po njenom vlastitom receptu sačini neka mlječna emulzija, koju je ona stalno rabila i njome čistila lice i vrat, pa jedino toj emulziji imade ona zahvaliti, da je još u svojoj 54. godini bila slavljenja kao poznata ljepotica, a do svoje smrti u 76. godini zadržala je svežinu i sjaj teinta. Ta se emulzija i danas proizvodi pod imenom „Visagine Adelina Patti“ u Parizu, a kod nas se dobije u svima drogerijama, apotekama i parfimerijama uz cijenu od Dinara 30 — po boči. — Glavno skladište za Jugoslaviju: Zagreb Gajeva ulica 8.

Јединствена креација првокласног београдског уметника С. Раденковића: Рама Циганин у Дојчиновићевом комаду „У затишју“

— Фото: Ал. Симић, Београд. —

Jedinstvena kreacija prvoklasnog beogradskog umetnika S. Radenkovića: Rama Ciganin u Dojčinovićevom komadu „U zatišju“

Одговорни уредник Никола Јовановић. Власник „Илустрација“ Београд. Годишња претплата 180 динара; полугодишња 90 динара; тромесечна 45 динара. Претплата се шаље у Београд, Космајска улица, 22. „Макарије“ А. Д. Земун. — Odgovorni urednik, Nikola Jovanović. Vlasnik „Ilustracija“ Beograd. Godišnja preplata 180. dinara; polugodišnja 90 dinara; tromesečna 45 dinara. Preplata se šalje u Beograd, Kosmajска 22. „Makarije“ A. D. Zemun.